

Zagreb, dne 15.III.1963

GRADSKOM NARODNOM ODBORU

VUKOVAR

Predmet: Pripadlog za
uredjenje novovukovarskog
groblja u park sa spomeni-
cima XIX. stoljeća.

U izradbi urbanističkog i regulacionog plana grada Vukovara uloženo je mnogo truda. Načinjen je uspjeti perspektivni plan razvoja grada, koji daje Vukovaru reprezentativan izgled jednog velegrada na obali Dunava i Vuke. Uspješno je iskorištena komponenta lokacije grada uz Dunav na ušću Vuke, što je dalo urbanisti na lijepe mogućnosti stvaranja jedne reprezentativne siluete grada gledane sa dunavske strane.

Želio bi upozoriti na jednu točku na kojoj se ili nije dovoljno obratilo pažnju ili se nije uočila vrijednost ovog objekta kojega bi trebalo zaštititi i sa čuvati i uklepiti u urbanistički kompleks Vukovara.

Radi se o groblju u Novom Vukovaru.

Malo je groblja u Hrvatskoj na kojima je sačuvano toliko starih tipičnih i lijepih kamenih i mramornih nadgrobnih spomenika, lijep broj nadgrobnih spomenika u ljevanom željezu zatim toliko željeznih ogradna na pojedinim grobovima, koji su u obradi kovaniog željeza kapitalni primjerci umjetnog obrta, primjenjene umjetnosti XIX. stoljeća, koje bi trebale pod svaku cijenu sačuvati, toliko obiteljskih grobnica sa nekoliko spomenika na jednom grobu - sve u vrlo dobrom stanju, a potiču iz XIX. stoljeća. Osim toga na ovom groblju su nekoliko grobova ličnosti koja sa kulturnu historiju

Vukovara vrlo mnogo znače. Tu je grob najmladjeg zagrebačkog sveučilišnog profesora, Zagrebačkog Sveučilišta Dr. Stražemanac, koji je vrlo mlad umro, ali je kao kulturna ličnost toliko značajan, da je zaslužio, da mu se u Vukovaru dignem barem spomen-bista. Tu je i grob sa portretom u reljefu apotekera Spitzera, jednog od naših značajnih dermatologa svog vremena. Max Spitzer-Krajević je njegovo djelo. Tu je Jakob Kramer, koji je izgradio vinogradarstvo Srijema - u Iloku, Pajzovu, Vukovaru. Tu je i prvi apotekar Slavonije Kirchbaum, pa liječnik Buday, Horlenić, Brandecker i niz drugih ličnosti, koje su značajne i kojima bi trebalo dati izvjesni akcenat, koji bi na taj način konkretno ilustrirao prošlost i tradiciju grada Vukovara i u dio kojega je Vukovar dao ekonomski, kulturni i prosvjetni zajednice.

Na ovom groblju je i nekoliko spomenika, koji su kao spomenici kulture pod individualnom zaštitom i treba da budu sačuvani u izvornom ambijentu. Osim toga samo groblje sa relativno velikim brojem nadgrobnih spomenika iz XIX. stoljeća kada bi bilo uređeno kao park u kojem bi ti spomenici bili ukomponirani u svojoj izvornoj stilskoj formi bile bi to za sam grad jedan jedinstveni park. Ovaj park bio bi i jedna rijetka atrakcija koja bi za Vukovar bila analogna atrakcija, kao varaždinske groblje za grad Varaždin.

Malo je sačuvanih parkova u Hrvatskoj, koji imaju tradiciju iz XIX. stoljeća a pogotovo je malo takovih koji bi u svojoj sredini imali i spomenike iz tog vremena. Zato je ovo nevukovarsko groblje jedna rijetka prilika, koja mislim da se u Hrvatskoj nigdje nebi mogla naći u toj formi i tom opsegu da se iz njega načini park, odnosno da ga u formi parka sačuva u izvornom stanju.

Vjerujem, da bi time Vukovar dobio jedan značajan kulturni i atraktivni ambijent, koji bi bio od značaja ne samo za sam grad nego jedan objekt, koji bi bio značajan za cijelu zemlju.

Upućujem stoga ovaj prijedlog odnosno sugestiju naslovu,
sa molbom da se u nadležnom forumu razmotri mogućnosti i formu iz-
vedbe ovakvog parka na novovukovarskom groblju.

Prof. Dr. Antun Bauer
direktor muzeja